

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

notitie

Fiscale aspecten uitkeringen uit privaat Fonds zorg na
werk in coronazorg

Aanleiding

De stichting Zorg na Werk In Coronazorg (ZWIC) zet een steunfonds op voor (nabestaanden van) zorgverleners die als gevolg van hun werk met coronapatiënten op de intensive care terecht komen of komen te overlijden. In de motie van de leden Asscher en Van Weyenberg (bijgevoegd) wordt de regering gevraagd te onderzoeken hoe uitkeringen uit een dergelijk fonds fiscaal gunstig kunnen worden behandeld, opdat bijvoorbeeld geen negatief effect op de toeslagen optreedt. In deze notitie wordt ingegaan op de fiscale aspecten van deze uitkering en de doorwerking ervan naar de toeslagen. U (stas F&B) heeft hier om gevraagd.

Beslispunt

Wij adviseren u (stas T&D) in te stemmen met het voor een termijn van drie jaar uitzonderen van de uitkeringen vanuit ZWIC voor de vermogenstoets voor de toeslagen. Dit kan bij ministeriële regeling.

Kern

- ZWIC gaat een uitkering verstrekken van € 30.000 aan de zorgverlener die als gevolg van het werk met coronapatiënten zelf op de intensive care (IC) terecht komt en een uitkering van € 50.000 aan de nabestaande van een zorgverlener die als gevolg van het werk met coronapatiënten overlijdt.
- Deze uitkering is naar zijn aard en op basis van de vigerende wetgeving niet onderworpen aan de heffing van loon- en inkomstenbelasting en werkt daardoor ook niet door naar de toeslagen.
- De uitkeringen zijn evenmin onderworpen aan de heffing van schenkbelasting omdat zij gedaan zijn door een instelling met de ANBI-status.
- Genoemde bedragen kunnen wel onderdeel vormen van de grondslag voor de vermogensrendementsheffing in box 3 op de peildatum na het jaar van ontvangst als zo'n bedrag nog op de bankrekening staat, maar die impact zal, gelet op de hoogte van het heffingvrije vermogen binnen box 3 beperkte gevolgen hebben.
- Het inkomen uit box 3 (het forfaitaire rendement) telt wel mee voor het verzamelinkomen en heeft daardoor ook invloed op de hoogte van de toeslagen, maar ook die impact zal, gelet op het heffingvrije vermogen binnen box 3 beperkt zijn.
- Een aantal toeslagen kent wel een zogenoemde vermogenstoets – is het vermogen hoger dan het toegestane vermogen, dan vervalt het recht op een toeslag.

Directie Directe Belastingen

Inlichtingen

(10)(2e)

T (10)(2e) X(10)(2e)

F (10)(2e) }

(10)(2e) @minfin.nl

www.minfin.nl

Direct contact

(10)(2e)

M 22 (10)(2e) (10)(2e)

Datum

29 april 2020

Notitienummer

2020-0000084399

Auteur

(10)(2e)

Van

Kopie aan

Bijlagen

1

- Voor de huurtoeslag geldt bijvoorbeeld een maximaal vermogen van € 30.846 (fiscaal partners samen maximaal € 61.692). Deze grenzen komen overeen met het heffingvrije vermogen in box 3. De zorgtoeslag en het kindgebonden budget kennen ook een vermogenstoets, maar daar liggen de maxima voor het toegestane vermogen veel hoger.
- De hoogte van de uitkering, zeker waar het betreft de nabestaande van een overleden zorgverlener, kan derhalve via de vermogenstoets tot gevolg hebben dat het recht op een eventuele huurtoeslag vervalt.
- Het is mogelijk bepaalde vermogensbestanddelen van de vermogenstoets (tijdelijk) uit te sluiten. Dat is in het verleden vaker gedaan. Op dit moment is een wijziging van de Uitvoeringsregeling Awir in voorbereiding die voorziet in een tijdelijke uitzondering van de vermogenstoets voor toeslagen van een jaar voor de herstelbetalingen in het kader van het kindgebonden budget.
- In beginsel zijn wij geen voorstander van deze uitzonderingen omdat burgers in eerste instantie geconfronteerd worden met een hoge terugvorderingen, het vervolgens enig doen-vermogen kost om herziening van de toeslag aan te vragen. Het betreft daarnaast een handmatige proces wat een extra uitvoeringslast betekent voor de dienst Toeslagen.
- Om die reden hebben wij bijvoorbeeld voor de schade-uitkeringen van de NAM aan gedupeerden van de gaswinning in Groningen een dergelijke uitzondering op de vermogenstoets afgewezen. Daarbij is als argument genoemd dat bij de vaststelling van de hoogte van de schade-uitkering rekening gehouden kan worden met een mogelijk verlies aan toeslagen (het 'bruteren' van de schade-uitkering voor het verlies aan toeslagen). Hierbij zij opgemerkt dat deze wijze van compenseren voor het verlies aan toeslagen alleen forfaitair kan en minder goed past in de (nieuwe) benadering van meer maatwerk.
- Hierbij speelt ook dat de uitzondering niet voorkomt dat de burger wordt geconfronteerd met een terugvordering indien de vermogenstoets tot de conclusie leidt dat het recht op bijvoorbeeld de zorgtoeslag vervalt. De Belastingdienst heeft immers geen weet van de afzonderlijke bestanddelen van het vermogen en kan daarom niet zien of er wellicht sprake is van uitgezonderd vermogen. Belanghebbende zal dan door middel van een afzonderlijk verzoek aanspraak moeten maken op de uitzondering. Om die reden wordt altijd het standpunt gehuldigd dat de uitkerder de zorgplicht heeft voor de effecten van uitkeringen op belastingen en toeslagen van burgers die een uitkering ontvangen, bijvoorbeeld door de uitkering zodanig te verhogen dat vooraf als is gecompenseerd voor de doorwerking naar de toeslagen. Deze vorm van reparatie aan de voorkant ontzorgt de burger en voorkomt mogelijke financiële stress. Aan de andere kant kunnen met ZWIC afspraken worden gemaakt over het informeren van de uitkeringsgerechtigde over deze mogelijke gevolgen en de wijze waarop deze kunnen worden weggenomen.
- Ondanks de extra uitvoeringslast die dit voor de dienst Toeslagen betekent stellen wij voor om voor de uitkeringen uit het ZWIC wel de mogelijkheid van een tijdelijke uitzondering (voor drie jaar) op de vermogenstoets voor toeslagen te creëren. Redenen:
 1. het gevoelige karakter van de uitkeringen die gedaan gaan worden vanuit ZWIC en de Kamerbrede wens die daarover is uitgesproken in genoemde motie van de leden Asscher en Van Weyenberg,
 2. wij het niet reëel vinden om een uitkering vanuit een fonds die gevoed wordt door giften net zo te behandelen als een schadevergoeding door bijvoorbeeld de NAM of een verzekeringsmaatschappij,
 3. een compensatie in de uitwerking voor de toeslagen een complexe aangelegenheid is voor een stichting die bestaat uit vrijwilligers, en
 4. het naar verwachting beperkte aantal uitkeringsontvangers vanuit het ZWIC die een beroep zullen (moeten) doen op deze vermogensuitzondering.¹

¹ Naar verwachting – niet gecheckt bij ZWIC – maximaal een paar honderd.

- Omdat BZK, SZW en VWS primair verantwoordelijk zijn voor het uitzonderen van de vermogenstoets voor de onderscheiden toeslagen en de budgettaire gevolgen daarvan zullen deze departementen daar wel mee moeten instemmen. Ambtelijk BZK en SZW hebben laten weten hun bewindspersonen positief te adviseren. Minister Van Rijn is al akkoord gegaan.
- Gegeven de breed gedragen politieke wens en dat op grond van de te verwachten aantallen en de omvang van de uitkeringen die vanuit ZWIC worden gedaan de budgettaire gevolgen naar verwachting zeer beperkt zullen zijn rekenen wij op instemming van de toeslagdepartementen.
- Wij stellen voor deze conclusies te verwerken in een brief aan de Tweede Kamer als reactie op de eerdergenoemde motie van de leden Asscher en Van Weyenberg. Aan die brief kan ZWIC dan de benodigde zekerheid ontleen als het gaat om de fiscale aspecten.

Toelichting

Algemeen

- Het fonds wordt gevoed door giften van verschillende kanten, bedrijven, organisaties en burgers en de overheid (VWS) verdubbelt de inbreng met een maximum van € 10 miljoen.² Werkgevers hebben geen expliciete rol in de voeding van het fonds.
- Doelgroep was initieel de zorgverlener in het ziekenhuis en dan in brede zin, dus vanaf het ambulancepersoneel tot het personeel op de IC. Dit inclusief de arts-assistent, maar exclusief de arts en de medisch specialist (die worden geacht hun zaken goed geregeld te hebben). De doelgroep is uitgebreid tot de verpleegkundigen en verzorgenden in verpleeghuizen en de thuiszorg en inmiddels ook tot de assistente van de huisarts (dus ook in beide laatste gevallen met uitzondering van de arts). Volgens de stichting wordt de doelgroep becijferd op 365 000 zorgverleners.
- De bedoeling is een uitkering te verstrekken van € 30.000 aan de zorgverlener die als gevolg van het werk zelf als patiënt op de IC is terechtgekomen, dan wel van € 50.000 aan de nabestaande ingeval een zorgverlener als gevolg van het werk is overleden. Het gaat om een eenmalige uitkering.
- De zorgverlener die op de IC heeft gelegen of de nabestaande van de overleden zorgverlener, moet zelf de aanvraag tot de uitkering doen en zelf de benodigde bewijzen et cetera aanleveren. De werkgever heeft in dit proces geen rol.
- De toets of iemand aanspraak kan maken op een uitkering gebeurt door een of meerdere bij het stichtingsbestuur aangesloten artsen. Verder heeft niemand bemoeienis met de toekenning van de uitkering.

Fiscaliteit

- De Belastingdienst stelt zich bij deze wijze van vormgeven van de uitkering op het standpunt dat het door een private partij verstrekken van een eenmalige uitkering bij ziekte/overlijden van zorgpersoneel aan de betreffende medewerker dan wel de nabestaanden, een voordeel vormt dat voor de medewerker dan wel de nabestaanden geen te belasten loon oplevert.
- De beloningsbedoeling (finaliteit) die voor loon van derden een vereiste is om te kunnen spreken van een loonbestanddeel voor de loonheffing ontbreekt hier. Het is daarmee ook geen loon of ander inkomensbestanddeel voor de Wet IB 2001.
- In dit kader zijn bijvoorbeeld van belang het ontbreken van een bemoeienis van de werkgever bij de voeding van het fonds of het toekennen van de uitkering.

² Brief van de minister van VWS, 15 april 2020, Kamerstukken II 2019/20 25295, nr. 249.

- Hierdoor heeft deze uitkering als zodanig geen gevolgen voor het verzamelinkomen en werkt daardoor ook niet door naar de toeslagen.
- Er kan sprake zijn van een vermogensrendementsheffing in box 3 in het jaar na ontvangst van de uitkering met als gevolg een verhoging van het verzamelinkomen en daardoor een doorwerking naar de toeslagen, maar zoals al aangegeven in de kern van deze notitie wordt de impact van zowel de vermogensrendementsheffing als de gevolgen voor de toeslagen als gevolg van de verhoging van het verzamelinkomen beperkt geacht.
- De doorwerking naar de toeslagen als gevolg van de vermogenstoets is ook al toegelicht in de kern. Belastingdienst/Toeslagen ziet liever dat de burger wordt ontzorgd en het effect op toeslagen aan de voorkant wordt gerepareerd. Voorgesteld wordt door DGFZ, daarin gesteund door de betreffende toeslagdepartementen, de betreffende uitkering via aanpassing van de Uitvoeringsregeling Awir uit te sluiten van de vermogenstoets.
- Het ligt niet voor de hand om een uitzondering op de vermogenstoets "eeuwigdurend" te laten zijn. Vermogen wordt uitgegeven en verdampt derhalve. Het is daarom redelijk om de uitzondering in de tijd te beperken.
- Hiervoor is al verwezen naar de herstelbetalingen die worden gedaan in het kader van het kindgebonden budget. Die zullen voor een periode van 1 jaar worden uitgezonderd van de vermogenstoets. De uitkeringen die in het kader van het fonds worden gedaan zijn (fors) hoger dan de herstelbetalingen die voor het merendeel variëren van € 1000 tot in een relatief beperkt aantal gevallen € 15.000. Om die reden wordt voorgesteld om voor de uitkeringen van het fonds uit te gaan van een periode van 3 jaar.
- ZWIC heeft de ANBI-status aangevraagd en ook al toegezegd gekregen.
- De ANBI-status leidt ertoe dat:
 1. de stichting de giften voor het fonds kan ontvangen zonder dat zij schenkelasting verschuldigd is,
 2. dat de gever aan het fonds in aanmerking komt voor de giftenaftrek en
 3. dat de ontvanger van de uitkering (de zorgverlener of diens nabestaande) over de uitkering geen schenkelasting verschuldigd is.